

*Лебедик Г.В.,**к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка**Максютенко Н.О.,**студентка,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка**Яценко В.В.,**студентка,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена теоретичним та практичним основам організації безготівкових розрахунків в Україні. Розглянуто проблеми розвитку та обґрунтовано умови ефективного функціонування системи безготівкових розрахунків. У результаті проведених досліджень виявлено основні вимоги щодо ефективної організації і розвитку безготівкових розрахунків, що є передумовою для стабільного розвитку економіки та фінансової системи держави. Обґрунтовано ефективний механізм здійснення безготівкових розрахунків між господарюючими суб'єктами та встановлено шляхи покращення їх організації.

Ключові слова: безготівкові розрахунки, готівка, платіжна картка, банк, платіжна система.

Постановка проблеми. Сьогодні у всьому світі розвиток економіки характеризується поступовим зрушенням сфери використання готівки та паперових платіжних документів, переходом до нових платіжних інструментів і сучасних технологій платежів [7]. Від стану безготівкових розрахунків, своєчасного і повного надходження від платників коштів залежать стан грошового обігу, ціноутворення, кредитні відносини, фінансовий стан підприємств і, як підсумок, соціальний стан населення [5]. Використання безготівкових розрахунків призводить до економії витрат на їх здійснення, прискорення здійснення розрахункових операцій та руху грошових коштів. Крім того, при безготівкових розрахунках грошова маса акумулюється в банках, і створюються умови для контролю за їх цільовим використанням [12].

Актуальність організації безготівкових розрахунків пов'язана з тим, що сьогодні окреслилася гостра потреба у вивченні і запровадженні усіма учасниками ринкових відносин механізмів функціонування нових форм безготівкових розрахунків. Безготівкові розрахунки стають як ніколи актуальними за умов сучасної ринкової економіки, оскільки помітно збільшилась ефективність банківської діяльності і знизилась видатки за банківськими операціями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням проблем здійснення та розвитку безготівкових розрахунків, перспективам їх організації присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних науковців, такі як: М.М. Агаркової, Л.А. Бехтер [2], Л.К. Воронової, А.Г. Загороднього,

А.А. Козубенко [2], Н.А. Куфакової, О.В. Костюніка і В.В. Побережної [6], М.П. Кучерявенко, О.І. Мельничук [7], А.М. Мороза, О.П. Орлюка, А.І. Савлука, І.О. Чкан [13] та ін.

Суть безготівкових розрахунків, як зазначає А.Г. Загородній, полягає в тому, що платежі здійснюються шляхом списання коштів із банківського рахунку платника на банківський рахунок одержувача. Бехтер Л.А. вважає, що безготівкові розрахунки – це складова грошової системи, яка є формою організації безготівкового обігу [2]. Савлук А.І. наголошує на тому, що безготівкові розрахунки – це рух грошей по рахунках у банках, коли вони не виходять за межі банківської системи. Це створює можливість контролювати безготівковий оборот, а отже й впливати на відносини економічних суб'єктів банками та органами державного управління [4].

Однак, переважна більшість наукових робіт вітчизняних учених зорієнтована на дослідженні загальних тенденцій розвитку безготівкових розрахунків між господарюючими суб'єктами. Разом із цим, розвиток безготівкових операцій в контексті сучасних тенденцій потребує подальшого дослідження.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Сьогодні безготівкові розрахунки належать до найважливіших характеристик рівня розвитку економіки держави, які значною мірою впливають на ефективність економічного розвитку країни. Саме тому, оптимальна організація безготівкових розрахунків є одним із першочергових завдань діяльності центральних банків.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є висвітлення основних проблем та перспектив організації безготівкових розрахунків у банках України.

Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання: дослідити сучасний стан грошового обороту України в безготівковій формі; виявити основні проблеми розвитку та організації безготівкових розрахунків; обґрунтувати необхідність та перспективність використання безготівкових розрахунків.

Виклад основного матеріалу. У наш час розвиток економічних відносин є дуже активним, й завдяки цьому йде стрімке зростання нових банківських технологій у сфері безготівкових розрахунків. Детальне поняття безготівкових розрахунків наведено в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [1] відповідно до якої «безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми коштів з рахунків плат-

ників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, внесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів». Розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді. Видами розрахункових документів при здійсненні безготівкових операцій є: меморіальний ордер; платіжне доручення; платіжна вимога-доручення; платіжна вимога; розрахунковий чек; акредитив; інкасове доручення.

За однотипними операціями банки можуть складати зведені меморіальні ордери відповідно до вимог, визначених нормативно-правовим актом Національного банку з організації операційної діяльності в банках України, і внутрішніх процедур банку.

Використання векселів та спеціальних платіжних засобів, зокрема платіжних карток (у тому числі корпоративних платіжних карток), регулюється законодавством України, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку. Клієнти банків для здійснення розрахунків самостійно обирають платіжні інструменти (за винятком меморіального ордера) і зазначають їх під час укладення договорів [1].

В економічній літературі та практиці наводяться переваги безготівкових розрахунків у порівнянні із готівковою формою. Такі переваги обумовлені в значній мірі тією роллю, яку

виконують безготівкові розрахунки в господарській діяльності (табл. 1) [2].

Безготівкові розрахунки мають ряд переваг над готівковими:

- по-перше, зменшуються затрати праці і відсотки, пов'язані з використанням готівкових грошей (карбування, друкування, перевезення, зберігання, сортування);

- по-друге, сприяють безперервному кругообігу коштів. Між готівково-грошовим та безготівковим оборотом існує тісна взаємозалежність: гроші постійно переходять із однієї сфери в іншу, змінюючи форму готівкових грошових знаків на депозит у банку, та навпаки. Тому безготівковий платіжний оборот невід'ємний від обігу готівкових грошей і створює разом з ними єдиний грошовий оборот країни;

- по-третє, максимально пришвидшується оплата придбаних товарів чи послуг і погашення боргів, що в сукупності по країні поліпшує ділові стосунки між усіма суб'єктами господарювання.

Основна задача безготівкових розрахунків полягає в протидії розвитку тіньового сектору економіки та покращенні економічного стану суб'єктів господарювання [2].

Безготівкові форми розрахунків мають ряд значних проблем, які потребують вирішення. Це, насамперед, недоско-

Таблиця 1

Переваги та недоліки безготівкових розрахунків

Вид безготівкового документа	Перевага	Недолік
Платіжне доручення	Має універсальний характер. Використовується в розрахунках за різноманітними платежами. Найбільш проста і швидка схема документообігу.	Для платника: у разі попередньої оплати товарних операцій немає повної гарантії, що продукція, послуги, роботи будуть поставлені своєчасно і належної якості. Для одержувача коштів: затримання оформлення платником платіжного доручення через відсутність коштів на поточному рахунку.
Платіжна вимога-доручення	Має універсальний характер. Використовується в розрахунках за різноманітними платежами. Підвищує відповідальність суб'єктів розрахункових відносин за організацію розрахунків.	Швидкість оплати нижча у зв'язку з тим, що доручення на списання коштів надає платник. Можливість затримання платником згоди на оплату через відсутність коштів на поточному рахунку. Відсутність гарантій у одержувача отримати суму визначену у платіжній вимозі.
Акредитив	Найбільш безпечна та надійна форма розрахунків, гарантія того, що кошти на поточний рахунок зараховуються тільки після поставки товару за вказаною в договорі адресою; продавець матиме змогу використати кошти тільки після відвантаження продукції; для оформлення договору не є необхідним підпис гаранта.	Для покупця: на певний час гроші вилучаються з обігу. Для продавця: кошти неможливо використати до моменту поставки товару.
Розрахунковий чек	Для постачальника: відносна швидкість розрахунків; високий ступінь гарантованості; висока швидкість одержання коштів на рахунок чекодержателя і відповідно прискорення обігу капіталу та зменшення дебіторської заборгованості. Для покупця: високий ступінь гарантованості одержання товару в зв'язку з тим, що чек виписується та передається в момент одержання товару.	Обмеження розрахунків чеками, якщо суми платежів є значними; легкість підробки.
Платіжна вимога	Дозволяє перевірити виконання постачальником умов договору в частині номенклатури та якості продукції і заявити мотивовану вимогу від оплати.	Трудомісткість, відмови від акцепту.
Інкасове доручення	Перехід права власності на товар до покупця здійснюється у момент одержання документів на нього.	Ризик не викупу товарних документів після того, як товар уже відправлений імпортеру; тривалий термін.

Джерело: [2]

нала нормативно-правова база, недостатній рівень розвитку інфраструктури, висока собівартість операцій тощо. Так як безготівковий обіг досить вигідно застосовувати в державних цілях, то такі його недоліки необхідно усунути якнайшвидше. Адже саме використання готівки у багатьох галузях економіки є сприяючим фактором подальшого поширення тінізації економіки, що є негативним проявом взагалі. Крім того, НБУ має подбати про те, щоб використання безготівкових форм розрахунків було фінансово вигідним для населення та установ, які займаються продажем товарів та наданням послуг.

Отже, на даному етапі Україна потребує значних структурних зрушень у напрямі вдосконалення системи безготівкових розрахунків, що надасть змогу державі контролювати систему грошових потоків і виводити грошові кошти з тіні. Отже, основними шляхами вдосконалення організації безготівкового грошового обороту є:

На рівні держави:

1) вдосконалення нормативно-правової бази щодо регламенту системи безготівкових розрахунків, що часто неможливо через відсутність політичної волі;

2) забезпечення обов'язкового взаємозв'язку безготівкового та реального товарного обороту;

3) створення дієвої системи контролю за здійсненням безготівкових операцій і оформленням розрахункових документів;

4) організація в Україні Єдиної національної системи банківських карток з урахуванням досвіду платіжної системи Європейських країн. Нова система повинна сприяти збільшенню обсягів безготівкових розрахунків в Україні, акумулюванню фінансових ресурсів на території України;

5) здійснення постійного пошуку нових механізмів організації безготівкових розрахунків, які б дозволяли на економічній основі подолати кризові явища і процеси у грошовій сфері.

На рівні банківських установ:

1) заохочувати клієнтів до використання безготівкових розрахунків, тому що на даний час населення вважає за краще тримати заощадження поза банківських установ, використовувати готівкові розрахунки. Необхідно взяти за основу стандарти європейських країн і створити відповідні правові механізми, які підвищать рівень безготівкових розрахунків, забезпечивши належний рівень їх надійності в Україні.

2) гарантувати безпеку при здійсненні безготівкових операцій.

3) контролювати готівковий ліміт при підписанні тих чи інших угод про купівлю-продажі.

Реалізація вищезазначених заходів призведе до вдосконалення системи безготівкових розрахунків, збільшить попит, забезпечить залучення готівки в банківські установи, що надасть змоги легалізувати та вивести з обороту значні суми коштів. Щодо суб'єктів підприємництва, то ці кроки забезпечать контроль за всіма господарськими операціями контрагентів і зведуть до мінімуму можливість приховування доходів від фіскальних органів. Щодо населення, то зберігання грошових заощаджень у банку і проведення безготівкових розрахунків нададуть змогу грошовим коштам працювати саме на економіку країни, а перерахування заробітної плати на банківські рахунки усуне таку проблему, як «зарплата в конвертах» [11].

Ефективний механізм здійснення безготівкових розрахунків зображено на рис. 1.

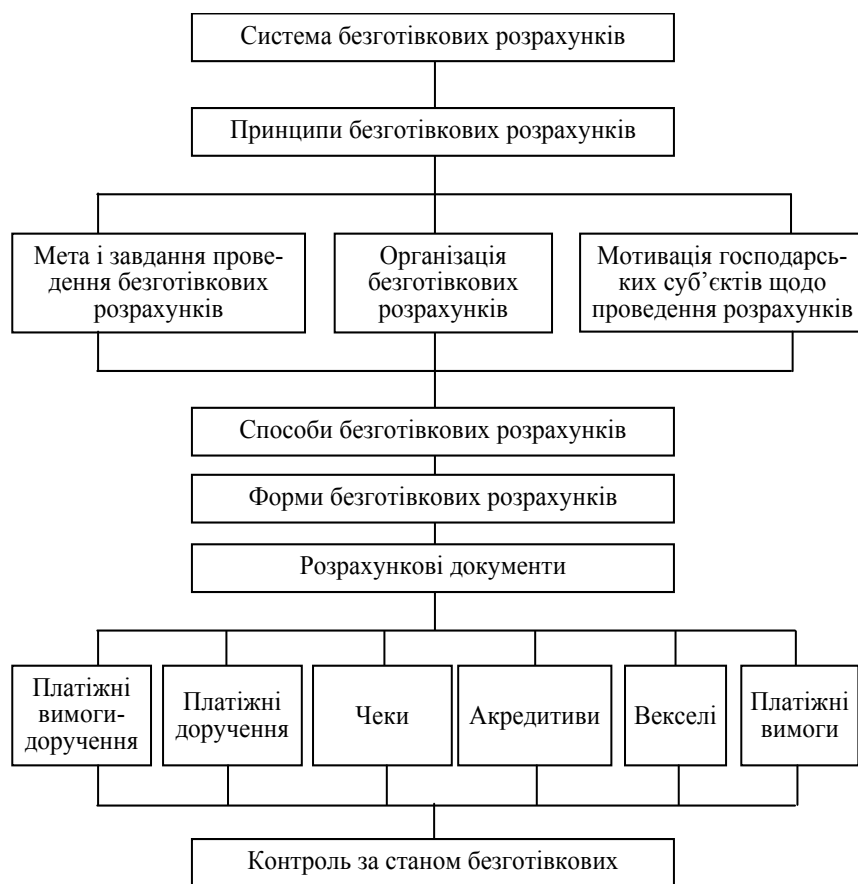

Рис. 1. Ефективний механізм здійснення безготівкових розрахунків

Згідно даним Національного банку України найбільш значущою, продуктивною і надійною для економіки України була система електронних платежів НБУ (СЕП), яка вже 20 років поспіль успішно виконує покладені на неї функції загальнодержавної системи міжбанківських розрахунків. Система електронних платежів забезпечила 97% міжбанківських переказів у національній валюті в межах України. Учасники СЕП здійснили 298 774 тис. початкових платежів на суму 17 750 млрд. грн., що за обсягом операцій більше на 24% показника минулого року. У середньому за день оброблялося 1 195 тис. початкових платежів на суму 71 млрд. грн. [10].

Національний банк України створив усі умови для задоволення потреб учасників СЕП у переказі коштів та забезпечив високий рівень безпеки та надійності проведення міжбанківських переказів у національній валюті через цю систему.

Станом на 01.01.2016 р. 120 банків надали послуги 69,8 млн. клієнтам – юридичним та фізичним особам (резидентів і нерезидентів). Загальна кількість відкритих банками рахунків клієнтів на цю дату – 112,2 млн., у тому числі поточних – 95,6 млн. та вкладних (депозитних) – 16,6 млн. рахунків.

Основними інвесторами економіки України залишаються фізичні особи – із 112 млн. рахунків, відкритих банками України станом на 1 січня 2016 р., 108 млн. належать фізичним особам. На одного громадянина України припадає 2 відкритих рахунки [10].

Незважаючи на складну економічну ситуацію в Україні (припинення функціонування банків на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим і в м. Севастополі та в зоні проведення антитерористичної операції в Луганській та Донецькій областях) кількість банківських клієнтів – суб'єктів господарювання залишається на рівні 2 млн. [10].

Активно продовжують розвиватися безготівкові розрахунки з використанням платіжних карток. Так порівняно з 2014 р., у 2015 р. обсяг операцій, здійснених із використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, зріс на 21,0% і становив 1233 млрд. грн. Кількість операцій з використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, збільшилася на 24,9% – до 1 965 млн. операцій [10].

Найбільшу кількість емітованих платіжних карток станом на 1 січня 2016 року мають банки, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Банки, що мають найбільшу кількість емітованих платіжних карток

Назва банку	Платіжні картки, млн. шт.	
	В обігу	Активні
ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»	29,6	16,3
АТ «ОЩАДБАНК»	8,9	4,4
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	4,3	2,1
АТ «УКРСИББАНК»	2,1	1,1
ПАТ «ПУМБ»	2,0	0,7
ПАТ «УКРСОЦБАНК»	1,4	0,8
Інші	11,0	5,4

Позитивна динаміка збільшення безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток, як за сумою, так і кількістю свідчить про те, що такий платіжний інструмент набуває все більшого поширення серед громадян саме як інструмент для розрахунків, а не отримання готівкових коштів. Власники платіжних карток, емітованих українськими банками, біль-

шість операцій здійснювали у власній мережі банку-емітента (70,6%), у мережі інших банків-резидентів – 27,5% операцій, за межами України здійснювалося тільки 1,9% операцій [10]. Більшість операцій з використанням платіжних карток здійснюють в Україні. Серед операцій переважають безготівкові операції (рис. 2. [10]), що свідчить про позитивну тенденцію до поступового зменшення тіншового обігу та сприяє прозорості оподаткування і зростанню ВВП. Інтернет-платежі досягли позначки 52,7% від загальної суми безготівкових операцій з використанням платіжних карток і становили 203 млрд. грн.

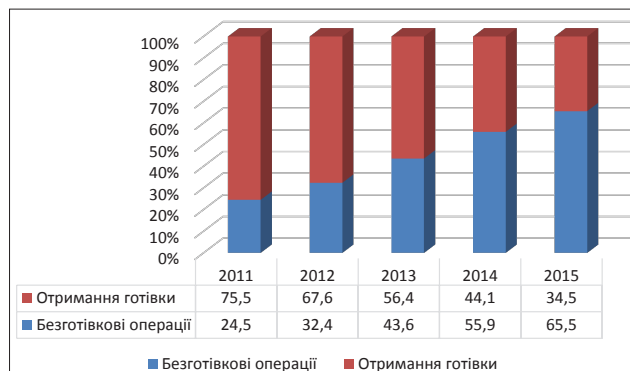

Рис. 2. Частка безготівкових платежів та готівкових операцій у загальному обсязі операцій з використанням платіжних карток

Протягом 2015 р. на території України здійснювали діяльність 47 систем переказу коштів. Усього за допомогою систем переказу коштів, створених як резидентами, так і нерезидентами, переказано: у межах України – 75,5 млрд. грн.; в Україні – 2,5 млрд. дол. США (в еквіваленті); за межі України – 0,4 млрд. дол. США (в еквіваленті) (рис. 3).

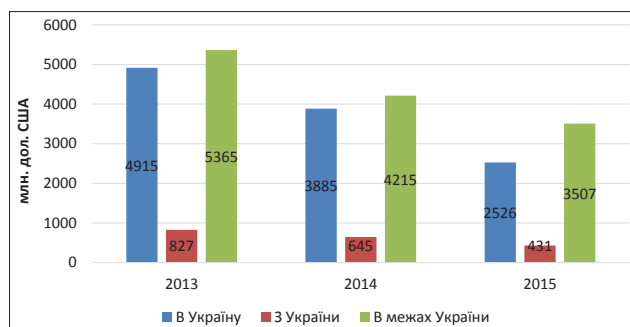

Рис. 3. Сума переказів, здійснених через систему переказу коштів (в еквіваленті)

Україна залишається країною-реципієнтом транскордонних переказів. Упродовж 2015 р. сума коштів, отриманих в Україні з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, майже у шість разів перевищує суму коштів, відправлених за її межі.

У 2015 р. НБУ видав 11 ліцензій небанківським фінансовим установам на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та зареєстрував 7 операторів послуг платіжної інфраструктури [10].

За даними НБУ у I півріччі 2016 р. користувачі оплатили електронними грошима товари, роботи та послуги на загальну суму 1.8 млрд. грн. Це в 1,6 рази більше, ніж за аналогічний період 2015 р., за підсумками якого цей показник склав

1,1 млрд. грн. Загальна кількість випущених електронних грошей у I півріччі цього року збільшилась порівняно з I півріччям 2015 р. – з 21.6 млн. грн. до 39 млн. грн. [8].

Для попередження негативних ситуацій у фінансовій сфері, а також з метою протидії відмиванню доходів, отриманих незаконним шляхом, зменшення витрат на підтримання обсягів готівки в обігу, підвищення банківської ліквідності, покращення контролю за податковими надходженнями, зниження ризиків розбійних нападів у регуляторній практиці розвинених зарубіжних країн та економік, що розвиваються, останнім часом активно набувають поширення заходи зі встановлення обмежень на готівкові розрахунки в межах країни, у тому числі і для фізичних осіб.

З цього приводу з 1 вересня 2013 р. для удосконалення організації готівкового обігу, набрали чинності норми, запроваджені постановою правління Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210 «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою». Згідно з постановою гранична сума розрахунків готівкою: підприємств (підприємців) між собою протягом одного дня в розмірі 10 000 гривень; фізичної особи з підприємством (підприємцем) протягом одного дня за товари (роботи, послуги) у розмірі 150 000 гривень; фізичних осіб між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню, у розмірі 150 000 гривень [9]. При цьому переказ може бути ініційований за допомогою, наприклад, платіжної картки. Такі розрахунки також можна здійснювати шляхом внесення готівки для подальшого зарахування коштів на поточні рахунки юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців – отримувачів коштів.

Запровадження обмежень на розрахунки готівкових операцій має поліпшити ліквідність банківської системи, підвищити частку безготівкових розрахунків, оскільки покупці повинні будуть використовувати свої карткові рахунки або здійснювати розрахунки з поточних рахунків.

Разом з тим, заходи обмеження готівкового обігу у розвинених країнах застосовуються в умовах наявних широких можливостей забезпечення безготівкових торгово-платіжних розрахунків

за допомогою спеціальних платіжних засобів, тобто здебільшого доповнюють їх. Світовий досвід також свідчить на користь безготівкових розрахунків: у більшості європейських країн діє аналогічне обмеження від 1 до 15 тисяч євро (табл. 2) [3].

Таким чином, вирішення проблеми великих обсягів готівкових розрахунків, які в сучасних умовах перешкоджають економічному розвитку країни, та підвищення ефективності монетарної політики регулятора вимагає розвитку безготівкових роздрібних платежів та спеціальних платіжних засобів для населення [12].

Висновки та пропозиції. На даний час в Україні спостерігається стрімкий розвиток безготівкових платежів, хоча їх частка у структурі грошового обороту залишається невеликою, не дивлячись на динамічний розвиток емісії платіжних карток. Інтенсивно розвиваються переважно карткові зарплатні проекти.

Разом із цим, практика переходу на систему безготівкових розрахунків є пріоритетною і дозволяє підвищити ефективність всієї фінансової системи країни. В контексті цього, виконання пропозицій та рекомендацій, представлених вище, дозволяє збільшити кількість грошових коштів, залучених під внутрішньобанківський оборот, знизить частку готівки в грошовій масі, а також стимулює поширення нових електронних технологій в грошовий оборот.

В умовах ринкової економіки облік та організація безготівкових розрахунків є важливими функціями ефективного управління банківською установою взагалі. Нові форми та напрями безготівкових розрахунків продовжують стрімко розвиватися. У майбутньому це, безумовно, потребує подальшого дослідження та вивчення.

Література:

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті // Постанова Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22.
2. Бехтер Л.А. Сутність та роль безготівкових розрахунків в господарській діяльності підприємства / Л.А. Бехтер // Економічний простір. – 2011. – № 54. – С. 151-155.
3. Бублик Є.О. Обмеження готівкових розрахунків в Україні / Є.О. Бублик // Економіка і прогнозування. – 2013. – № 2. – С. 34-42
4. Гроші та кредит : підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко, М.Ф. Пуховкіна та ін. ред.: М.І. Савлук. – К.: КНЕУ, 2011. – 590 с.
5. Козубенко А.А. Проблеми та перспективи розвитку організації безготівкових розрахунків у банках України / А.А. Козубенко // Управління розвитком. – 2012. – № 18 (139). – С. 74-75.
6. Костюнік О.В., Побережна В.В. Основні проблеми організації безготівкових грошових коштів в Україні / О.В. Костюнік, В.В. Побережна // Агросвіт. – 2016. – № 9. – С. 51-55.
7. Мельничук О.І. Ринок платіжних карток в Україні: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку / О.І. Мельничук // Студентський вісник національного університету водного господарства та природокористування. – 2015. – № 1(3). – С. 100-103.
8. Монетарний огляд за січень-липень 2016року / Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
9. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою // Постанова Правління Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210.
10. Річний Звіт НБУ за 2015 рік / Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
11. Хайлова Т.В., Кувшинчикова А.С. Деякі питання безготівкових розрахунків і шляхи їх вирішення / Т.В. Хайлова, А.С. Кувшинчикова // Економіка та право. – 2014. – № 1. – С. 103-107.
12. Чкан І. О. Безготівкові розрахунки – сучасний спосіб оплати / І.О. Чкан // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – 2014. – № 27. – С. 121-124.

Таблиця 2

Обмеження готівкових розрахунків у країнах світу

Назва країни	Гранична сума розрахунків	Рік введення обмеження
Франція	1 тис. євро	3 01.09.2015, 2005 – 3 тис. євро
Португалія	1 тис. євро	2012
Словаччина	5 тис. євро для юридичних осіб, 15 тис. євро для фізичних осіб	2013
Чехія	14 тис. євро	2004
Бельгія	3 тис. євро	2014, 2012 – 5 тис. євро, раніше – 15 тис. євро
Іспанія	2,5 тис. євро	2012
Італія	1 тис. євро	2012, раніше – 2,5 тис. євро
Болгарія	15 тис. болг. левів; 10 тис. болг. левів при купівлі нерухомості	2011
Греція	1,5 тис. євро	2012, раніше – 3 тис. євро

Лебедик Г.В., Максютенко Н.А., Яценко В.В.
Состояние и перспективы организации безналичных расчетов в Украине

Аннотация. Статья посвящена теоретическим и практическим основам организации безналичных расчетов в Украине. Рассмотрены проблемы развития и обоснованы условия эффективного функционирования системы безналичных расчетов. В результате проведенных исследований выявлены основные требования к эффективной организации и развитию безналичных расчетов, что является предпосылкой для стабильного развития экономики и финансовой системы государства. Обоснованно эффективный механизм осуществления безналичных расчетов между хозяйствующими субъектами и выявлены пути улучшения их организации.

Ключевые слова: безналичные расчеты, наличные, платежная карточка, банк, платежная система.

Lebedyk H.V., Maksiutenko N.A., Yatsenko V.V.
State and prospects of organization of cashless payments in Ukraine

Summary. This article is devoted to the theoretical and practical fundamentals of cashless payments in Ukraine. The problems of development are considered and conditions of effective functioning of cashless payments are substantiated. As a result of the research revealed key requirements for the effective organization and development of cashless payments, which is a prerequisite for sustainable development of the economy and financial system. Proved an effective mechanism of non-cash payments between economic entities and found ways to improve their organization.

Keywords: non-cash payments, cash, debit card, bank, payment system.